

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики

2 листопада 2023 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго ранку, колеги. Всіх радий бачити. Отже, кворуму в нас поки що немає, наскільки я розумію. Тому чекаємо колег.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Микито Руслановичу, кворум є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ага, дякую. Будь ласка, скиньте мені порядок ведення в мій чат з вами особистий. Дякую.

Я би, колеги, спробував, щоб ми сьогодні більш-менш оперативно пройшли ті питання, які у нас є в порядку денному, щоб ми могли все ж таки залишитися трохи робочою групою по опрацюванню поправок щодо змін до Закону про релігійні організації і ще там пів години попрацювати.

Так, отже, колеги, порядок денний всім наданий. Єдине, що я вчора зробив пропозицію перенести питання...

ЛЕРОС Г.Б. Всім привіт.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаю, Гео Багратовичу.

Я зробив учора пропозицію, ви бачили її в чаті комітету, про перенесення питання номер 3 на одне із найближчих засідань комітету, там наступне або там максимум позанаступне, щоб і ми з вами всі ознайомилися з документами, які я вчора отримав і вам переслав, і щоб ми і інші суб'єкти мали можливість, щоб ми прийняли якісне рішення. Але я питаю у голови профільного підкомітету, Павле Миколайовичу, ви згодні з моєю

пропозицією перенести на там найближче засідання комітету питання номер 3? Павле Миколайовичу, чи чуєте мене?

СУШКО П.М. Чую-чую, але в потязі їду, там зв'язок переривається.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, що якщо ми перенесемо питання номер 3 на одне з найближчих засідань комітету?

СУШКО П.М. На яке?

ПОТУРАЄВ М.Р. Наступне. Ну я думаю, що на наступне можна буде підготувати вже.

СУШКО П.М. Давайте на наступне. Ні, якщо підтримають колеги, я не проти.

ПОТУРАЄВ М.Р. ОК. Отже, колеги, значить голова профільного комітету не заперечує проти такої пропозиції. Я ще раз прошу, я розумію, що я сам матеріали отримав тільки ввечері і сам не ознайомився глибоко, то я закликаю всіх з цим всім познайомитися і щоб вже на наступне засідання були повністю готові і мали спільну позицію щодо проекту рішення.

Отже, колеги, тоді я пропоную підтримати порядок денний з вилученням питання номер 3 з зазначенням того, що ми його переносимо, розгляд цього питання переносимо на найближче засідання комітету.

Хто за таку позицію, прошу голосувати.

Потураєв – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Юрій Павленко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, дякую, колеги.

Хто проти? Хто утримався?

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

Бачу, що проти, утримались немає, тому рішення прийнято.

Переходимо до розгляду першого питання. Це питання про перегляд висновку Комітету до проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення діяльності Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції та надання сертифіката на придбання книг (реєстраційний номер 9568). У нас там є пропозиція внести дві поправки. Я принагідно дякую пану Тарасу Шамайді, який зробив основну роботу з їхньої підготовки. Дякую вам, пане Тарасе.

Колеги, про що йдеться? Ви пам'ятаєте, ми вже з вами піднімали питання про те, що у нас там є невеличка колізія з виданням тих книжок авторів-науковців або навіть не науковців, громадян так званої Російської Федерації, які підтримують Україну, які залишили так звану Російську Федерацію, які перебувають під переслідуваннями, в тому числі карними переслідуваннями і так далі. І ще один аспект цієї ж проблеми – це питання тих громадян так званої Російської Федерації, які підтримували Україну і виступили проти рашистського режиму, але вже вони померли. Це такі видатні постаті, як Валерія Новодворська, наприклад, або Борис Немцов, і ми з вами про це говорили, шукали рішення, знайшли це рішення. Воно, в принципі, полягає в тому, попросу, щоб Володимир В'ятрович і Тарас Шамайда мене трохи поправили, якщо я десь помилюся, але, в принципі, так само, як ми з вами і говорили, ми просто переносимо повністю наш механізм, який у нас був запроваджений Законом про заборону російського музичного продукту, повністю от як він є, як ми його з вами прописали, як ми його з вами проголосували, без жодних змін переносимо його в цей закон, тобто декларація подається, підписується або автором, або його уповноваженими особами, вона потрапляє до СБУ, реєстр ведеться, все як годиться, абсолютно без жодних змін.

Щодо тих, хто відповідно має бажання з носіїв російського паспорту, ті, будь ласка, без питань це можуть зробити – працюючий механізм, підписаний Президентом закон давно вже імplementований. Жодних питань.

Далі. Що стосується тих людей хороших, справді хороших, які померли і точно якби були живі, то підтримували б нас, то це покладається (пане Тарасе, поправте мене) на комісію, яка створюється при Держтелерадіо, оскільки тоді (пане Тарасе, будь ласка, поправте мене, щоб я під стенограму не наговорив якихось дурниць).

ШАМАЙДА Т.А. Так, у висновку, підготовленому секретаріатом комітету, якраз все викладено. Тут максимально уніфікована процедура,

тільки єдина відмінність, що коли подається заява видавцем, скажімо, чи представником особи, то не подається декларація. І ці особи включаються не в перелік, скажімо, "хороших руських", не в перелік осіб, які засуджують російську агресію, а включаються в додаток до цього переліку, тобто живі будуть в переліку, а в додатку будуть померлі. Але так само це буде все вестися: і перелік, і додаток до нього на сайті Держкомтелерадіо як органу, який займається відповідно реалізацією статті 28.1 Закону про видавничу справу, до якої ми вносимо зміни, і до мертвих там обмеження полягають в тому, що в цей додаток не можуть бути включені особи, які або здійснювали російську імперську політику, або займалися глорифікацією російської імперської політики, або їхні дії містили ознаки українофобії. Визначення всіх цих речей є в законі Веніславського.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Про деколонізацію.

ШАМАЙДА Т.А. Тобто що таке російська імперська політика, її здійснення, що таке її глорифікація і що таке українофобія. От якщо під ці ознаки підпадають, тобто так само подається така ж сама схема: заява до СБУ, за погодженням з Міністерством культури приймає СБУ рішення про включення, не включення, і так само як в перелік, так і в додаток, тобто і в живі і в мертві не можуть бути включені ті, які є в переліку осіб, які становлять загрозу національній безпеці звичайно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, схема проста, прозора, зрозуміла, нескладна абсолютно, я думаю, що не може бути жодних заперечень. Одразу під стенограму зазначу, що розбирали ми окремо кейс Олександра Солженіцина, значить, щоб ніхто нам не дорікав, що ми, значить, відмовляємось друкувати нобелівських лауреатів, значить, безперечно пан Солженіцин займав вкрай антиукраїнську позицію, відмовляв Україні в праві на державність, нашій нації на існування і так далі, але ми не забороняємо

його друкувати в Україні в наукових та в освітніх цілях. Ну тобто це так само, як ми не забороняємо друкувати роботи начальника генштабу так званої Росії пана Герасимова, які вочевидь нашим майбутнім офіцерам та і офіцерам діючим треба теж читати, щоб знати ворога особисто і в деталях. Ось власне і все.

ШАМАЙДА Т.А. Пане Микито, я ще хочу уточнити, що закон наш взагалі є базовий, він взагалі не забороняє видання, він забороняє ввезення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Він ніколи не забороняв, абсолютно вірно. В наукових та в освітніх цілях ми цього ніколи не забороняємо і цими поправками теж не забороняємо. Це просто важливо було наголосити.

Колеги, я бачу, що є представники з кіностудії і Держкіно. Колеги, ми ж зняли третє питання. Ми дякуємо вам, що ви приєднались, але ми знаємо, що нам треба підготувати питання більш докладно і ретельно. Ми вас відпускаємо. Дякую за те, що прийшли.

СУШКО П.М. Ми не зняли, а перенесли.

ПОТУРАЄВ М.Р. Перенесли на найближче засідання комітету. Так що ми вас закликаємо обов'язково ще раз. Дякую, були раді бачити. Вибачте, що трохи змарнували вам початок дня.

Так, повертаємось. І далі в нас є поправочка, яку ми теж обговорювали, обговорювали не один раз. Це поправка, яка стосується бібліотек. Я зараз надам слово пані Євгенії Кравчук. Хоча ми з однієї фракції і друзі, але ми розійшлись трохи, я не знаю, чи розійшлись чи ні в думках, я вважаю, це була така моя пропозиція, що ми все ж таки маємо російську літературу, походженням з Росії, обмежити бібліотеками спеціалізованими, з публічних їх вилучити. Але там виникає проблема, я прошу, щоб Євгенія Михайлівна її прокоментувала, тому що зараз ми можемо проголосувати просто ті

поправки, про які вже ми з паном Тарасом Шамайдою зараз вам розповіли, колеги, а цю не голосувати, хоча я все ще вважаю, що її варто проголосувати, але тим не менше треба послухати Євгенію Михайлівну, бо в неї є просто факти, на які вона точно зверне нашу увагу. Ми маємо до цього серйозно поставитись.

Будь ласка, Євгеніє Михайлівно.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, вітаю. Насправді в мене дуже оротко буде. Я хотіла би, щоб ми послухали пані Оксану Бруй і все-таки зрозуміли, в чому можуть бути проблеми для бібліотек.

Ми насправді, через там рішення Мінкульту уже відбувається, скажемо так, як правильно вжити, щоб це потім пропаганда не використала, що ми тут книжки палимо. Списуються книги, які мають ще або там якісь радянські передмови, або вони вписані у видавництво... у той перелік Держкомтелерадіо. Тобто насправді... цей процес, до речі, він не базується... що книжки часів Радянського Союзу передмовами є насправді в бібліотеках і їх теж треба списувати, а закуповувати нові.

Але знову ж таки є питання якоїсь класики... які видані були в російських видавництвах. І, будь ласка, пані Оксано, прокоментуйте ваші застереження від імені саме Асоціації бібліотек.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Оксано, будь ласка, вам слово.

БРУЙ О.М. Дякую.

Я, чесно кажучи, не знала, що з цього питання ми будемо говорити, але це відомі речі. Ми бачимо цю ситуацію наступним чином. Ми не один раз обговорювали в нашому середовищі бібліотечному ці питання. Однозначно всі розуміють, що таким книжкам не місце на полицях публічних бібліотек,

тому що там мають бути нові, сучасні книжки. Публічна бібліотека не є, скажемо, не має безмежних сховищ, де тримати все за 100 років і далі, далі.

Публічна бібліотека для того, щоб давати людям читати те, що цікаве, те, що зараз запитуване. А для збереження ось всього масиву є інші бібліотеки. Є обласні й наукові бібліотеки, є університетські, національні, державні і от в цьому ключі. Однак тут питання списання таких книжок – це питання актуалізації бібліотечних колекцій. Тобто бібліотеки мають мати фонд сучасний, публічні бібліотеки в місті, в селі, незалежно де.

І тут чому так сталося? 30 років виконувався соціальний норматив - оновлення бібліотечного фонду не менше ніж на 5 відсотків щороку, що в нас записано відповідно в документі, він не виконувався. І от тому ми маємо такі фонди. Чи нормально внести поправку і сказати, що всі книжки мають бути вилучені ось ці з публічних бібліотек, ну я вважаю, що це можуть бути звинувачення в цензурі. І це якби є такий дуже небезпечний шлях. На мою думку і переважної більшості колег-бібліотекарів, треба просто нові книжки в бібліотеки. От те, що вони списуються, вони списуються і так. Але ну є фізичне, скажемо так, обмеження, щоб їх списати. І тут така ситуація.

Тому звісно, ви можете прийняти цю поправку і бібліотекарі знімуть з полиць, просто знімуть їх з полиць, ну я би на законодавчому рівні цього не робила.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Євгенія Михайлівна. Потім пані Олександра Коваль.

КРАВЧУК Є.М. Я ще дуже хотіла коротко сказати, що можливо тут нам потрібно просто зрозуміти, чи ми правильно трактуємо норми і чи дійсно це означає, що абсолютно все, що видано було там у видавництвах російських, треба вилучити не просто з полиць, а з фондів. Тут же ж питання, ну я розумію, що ті фонди... Ну зараз Тарас махає головою, ну ми йому дамо слово, він пояснить. Але тут просто чому ми за ці фонди взагалі говоримо і

не тільки там за полиці, а загалом за фонди, бо по тих фондах оцінюють знову ж таки спроможність цих бібліотек, там он пані Олександра каже, що є, розкаже про те, скільки тисяч книг ми зможемо нових передати. Насправді, хоч і є крок вперед у 2024 році, але як таких програм по закупівлі книг немає. Тобто це все одно будуть конкурси, все одно вони будуть передаватися, але це не в тих коефіцієнтах, про які... Ні 5 відсотків, ні ці фонди оновити. Чи це якусь несе загрозу для існування самих бібліотек? Ну знову ж таки, це там хай Мінкульт ще скаже чи скаже Юридична асоціація. Але давайте для початку зрозуміємо, чи ми правильно трактуємо ці норми. Якщо може, тоді, не знаю, Тарас прокоментує. Може ми про різні речі говоримо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгеніє Михайлівно, давайте так...

КРАВЧУК Є.М. Всі тут погоджуються, що треба оновлювати книжки.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я перед тим, як дати слово, можливо, все ж таки пані Олександрі, а потім ми вже з паном Тарасом прокоментуємо, просто дуже коротко хочу звернути увагу на те, що він написав в чаті нашого комітету зараз, і я повністю це підтримую. Просто пан Тарас потім це повторить і трохи прокоментує детальніше, але це так воно і є. Тобто СРСРівські фонди, вони не підпадають під цю поправку. Ну давайте, тим не менше, пані Олександрі Коваль дамо слово, а потім вже ми з паном Тарасом прокоментуємо, може, докладніше.

Будь ласка, пані Олександро.

КРАВЧУК Є.М. Так, і щоб ми в кінці могли відповісти на просте питання: якщо там, не знаю, російською мовою Жюль Верн, який був виданий в російському видавництві в 1998 році, його треба вилучати чи ні? От просто питання. Просте питання, на яке ми маємо дати відповідь.

ПОТУРАЄВ М.Р. Мені здається, що треба. Це така моя точка зору насправді.

ШАМАЙДА Т.А. Не вилучати, а не видавати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це фактично одне й те саме, пане Тарасе.

ПОТУРАЄВ М.Р. Олександрі Коваль дамо слово.

КОВАЛЬ О.А. Дякую. Я думаю, що більшість тут присутніх знає мою позицію, вона давня і дуже послідовна. Це було, до речі, ще до повномасштабного вторгнення, коли я наполягала на те, що має бути більше українських книжок і менше російських. Але що ж нам робити зараз? Я розумію, що для декого видається "не все так однозначно", так? Це цитата. І що бібліотекарі будуть в більшості своїй наполягати на тому, щоб фонди лишити, як є, тому що вони все ще переживають за те, що якщо вони викинуть російські книжки, то їх позакривають, тому що буде видно, що інших книжок там обмаль. Але я би сказала, що без цієї рішучої дії ми не звернемо увагу тих, хто відповідальні за наповнення фондів, а саме українського уряду і органів місцевого самоврядування. Поки поліці будуть більш-менш заповненими, то хто там буде переглядати, які книжки на них знаходяться. А ось коли вилучаться російські книжки, то відразу стане зрозуміло: ось, вони порожні, їх треба заповнити українськими. Бо, як бачите, досі в нас немає відгуку ні від Міністерства фінансів, що це потрібно, від економічного блоку. Всі ми розуміємо складну ситуацію України, але тим не менше кошти, які потрібні для поповнення фондів, вони неспівмірні з іншими жодними коштами, які потребуються чи на ЗСУ, чи на відновлення, чи на реінтеграцію. Але наголосити на тому, що теж реінтеграція неможлива і деколонізація неможлива. І питання бібліотек треба вирішувати, на мій погляд, радикально.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Олександро.

КОВАЛЬ О.А. Так що я за те, щоб зняти книжки. Знаєте, я би сказала ще, вибачте, я додам. Якби у нас бібліотеки були в стані надавати якісь достовірні дані щодо того, які саме книжки, особливо з тих старих, у них досі користуються попитом, які питають хоча би один раз на рік, то я би ще може подумала. Але оскільки такої статистики немає, то я припускаю, що вони просто стоять як декорації. А декорації мусять бути змінені.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Олександро.

Володимире Михайловичу, можна я репліку, а потім ви, будь ласка.

Я тільки єдине, що з певним сумом дозволю собі короткий коментар на те, що сказала пані Олександра. Ми же зараз, колеги, бачимо, що, на жаль, українською культурою керує не стільки українська держава в багатьох випадках, скільки соціально-мережева спільнота. А от приклад...

В'ЯТРОВИЧ В.М. І ще Мінфін.

ПОТУРАЄВ М.Р. Спільнота більше.

Приклад Софії Київської, яка пережила Андрія Боголюбського, яка пережила Батия, пережила петровський погром в Україні, а нашестя активістів соціальних мереж може і не пережити. Сподіваюсь, що вона все ж таки встоїть і купола не впадуть "внутрь" храму, але ми ж бачили, що відбувається. Тому це одна, так би мовити, репліка.

Але з іншого боку я поділяю, поділяю ідею пані Олександри в тому, що можливо суспільство, коли побачить все ж таки те, наскільки пусті стали полиці бібліотек, зрозуміє, зрозуміє, що це теж важливо. І може петицію хтось створить і вона набере хоча би 25 тисяч підписів, що було б непогано в цьому сенсі.

Тому знову-таки я хочу підкреслити, що я вважаю, що російській літературі російською мовою, походженням з так званої Російської Федерації, в Україні не місце взагалі, взагалі. Не те, що в бібліотеках, а взагалі. Ось що я вважаю. Хоча знову-таки можливо моя точка зору надто радикальна. Не знаю, але це моя точка зору, я відповідно до неї її голосувати збираюсь.

Володимир Михайлович В'ятрович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я погоджуюсь з пані Олександрою. Дякую, що вона саме так висловила свою думку. Впевнений, що зараз ми маємо справу з таким типовим симулятором, який нібито займає місце, нібито імітує виконання якоїсь функції, оце от про російську книжку, насправді не виконуючи цієї функції. І справді якщо це буде, а я думаю, що це буде поштовхом до того, щоб ми трошки отямилась і мали більше аргументів на те, щоб тиснути на свою державу, що бібліотечні полиці мають бути заповнені саме українською літературою, то очевидно, що це варто робити, тому що справді, і я абсолютно згоден з пані Олександрою, що теперішня ситуація використовується просто для прикриття того, що ну насправді проблеми немає. Проблема є, а саме от ховаючись за фасадом і тими наповненими полицями російською літературою, ми імітуємо, що ми нібито вирішили цю проблему. Тому я вважаю, що варто підтримати такого роду зміну.

ПОТУРАЄВ М.Р. А тепер я хочу, щоб пан Тарас сказав те, що насправді там є "внутрі", те про що він починав говорити, що небезпеки того, що бібліотека втратить статус через те, що вона втратила фонди, її немає. Зараз пан Тарас пояснить чому, тому що це дуже просто, воно закладено в законодавстві.

Будь ласка, пане Тарасе.

ШАМАЙДА Т.А. Дивіться, звичайно абсолютно слушно сказали і пан Володимир, і пан Микита, і пані Олександра, що бібліотека, з одного боку, це не склад макулатури і ця імітація не потрібна, а з іншого боку, те, що говорили пані Оксана і пані Євгенія, це теж якби слушні речі. І тому насправді пропозиція тут дуже компромісна. По-перше, сам закон, діючий закон, я хочу звернути увагу, він взагалі не регулює питання, що знаходиться в фондах. Це не значить, що фонди треба оновлювати чи не треба оновлювати, це значить, що просто це не є предмет цього закону. По-друге, питання СРСР, книжок, виданих в часи СРСР, цей закон не регулює. Він регулює питання книжок, виданих на Росії, і також громадян Росії. От ці речі.

І тепер, що ж передбачає наша зміна, яка пропонується. Це дуже компромісна зміна, вона не зачіпає фонди. Вона звучить так: встановлена частиною першою цієї статті заборона, ну тобто всі ці заборони, які містяться на ввезення, розповсюдження, поширюється на надання, не на зберігання, а на надання зазначеної видавничої продукції книжкових видань користувачам публічних бібліотек, за винятком національних бібліотек. Тобто це означає, що, по-перше, ці зміни не стосуються наукових, спеціалізованих різних бібліотек, бібліотек там університетів, тому що ми розуміємо, що, в принципі, багато є наукової і різної літератури, якою треба користуватись. Це стосується публічних бібліотек. Для того, щоб не було ситуації, коли ми не можемо, коли не ввозяться російські книжки, але джерелом їх масового поширення стають публічні бібліотеки, це ненормально. Тому не регулюючи питання фондів, я поділяю те, що сказав пан Микита, і пані Олександра Коваль, і Володя В'ятрович, що треба оновлювати фонди, але закон це не регулює, він говорить, що не можна надавати, тобто ні в читальних залах, ні на абонементі не можна буде надавати ті книжки в публічних бібліотеках, причому національні публічні бібліотеки також є винятком. Тому це дуже компромісна якби пропозиція, але значний крок вперед на мою думку. Якщо цього не внести, тоді, на жаль, роз'яснення,

надане Мінкультом, надане роз'яснення бібліотекам і по суті в бібліотеках буде абсолютно вільно видаватись вся російська література. Тому пропоную підтримати це.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ще раз хочу наголосити на тому, що, так, пані Оксано, ми вас почули, коли ви сказали, що ви ж не є складами. Але, з іншого боку, дивіться, от зараз візьмемо там будь-яку там енську бібліотеку, в неї є певна кількість книжок. Значить, просто в цій бібліотеці книжки, походженням з так званої Росії, припиняють видаватись і вам не треба їх вивозити на склад, в фондї вони у вас є. По мірі того, як вам буде поступати сучасна українська книжка, ви будете просто там списувати це, тому на статусі бібліотеки це не відобразиться. Я просто конкретизую ще раз те, що казав пану Тарасу, небезпеки руйнування бібліотечної мережі в Україні ця норма не несе. Ось власне про що ми хотіли сказати.

Так, пан Тарас Шевченко і потім пані Оксана. Я думаю, що потім будемо переходити до голосування.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Дуже дякую. Вітаю, колеги. Пан Ростислав Карандєєв зараз на відкритті форуму грантів в сфері культури, передавав вітання, попросив мене долучитись до комітету.

З приводу законопроекту, в цілому хотів сказати, що в нас ще є одне прохання, не знаю, наскільки буде готовність зараз його розглядати, ми коли з Мінекономіки працюємо по цьому законопроекті, вони неодноразово висловлювали свої зауваження і застереження до частини 36-ї статті 8 пункт 2 цього закону в контексті регуляторки і їхньої діяльності, а саме чинна редакція передбачає, що орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю і так далі, він має здійснювати свою діяльність, керуючись положенням щодо встановлення порядку контролю Кабінетом Міністрів України. От оці от слова про те, що ще має бути додаткове положення, встановлене Кабінетом Міністрів, вони говорять, що

це не відповідає Закону про основні засади державного нагляду і контролю у сфері господарської діяльності, який профільний, такого положення якби немає, не розробляється, ми не можемо змусити, щоб вони зробили, бо не відповідає тому закону. І вони просили, що коли депутати будуть власне переглядати законопроект профільний видавничий, щоб вилучити ці слова, що треба ще додаткове положення Кабміну. Це, ще раз повторю, частина 36 статті 8, пункт 2. Мене просили колеги з міністерства це озвучити.

А стосовно того пункту, який обговорювався останнім, тут єдине, я би напевно звернув увагу, що колеги зазначають, що слова "надання користувачам" не зовсім є чіткими юридичними в цій сфері, але в нас є представник і бібліотечних організацій, тому що фактично надання сприймається більше як розповсюдження безоплатне, тоді як бібліотеки надають у користування як позичка, вони позичають, а не розповсюджують, щоб не вийшло, що ми пропишемо норму, а вона не буде діяти, бо не зовсім правильне дієслово.

Дуже дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я не дуже погоджуюсь. Мені здається, що там з вордінгом все нормально абсолютно. Я думаю, що це така зайва пересторога трохи. І щодо цього, щодо прохання Міністерства економіки, так, колеги, я вам нагадаю, що у нас же була дискусія свого часу, дійсно, то може і власне варто пристати на цю пропозицію, оскільки якщо вони не можуть цього положення розробити, то це означає, що у нас там є типова норма, яку варто дійсно відкоригувати.

Значить так, пане Тарасе, одну хвилиночку, у нас зараз Микола Леонідович Княжицький підняв руку, потім тоді ремарка пана Тараса і потім все ж таки пані Оксані дамо слово.

Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Очевидно, що ми можемо сказати надання у користування за абонементом або у читальних залах (чи у читальному залі). Це можна розширити, якщо буде така потреба.

Але суть в тому, що деколонізація - це взагалі не дуже демократична історія, так само як і колонізація. Це є відповідь на процес, у міжнародному праві це називається позитивною дискримінацією, яка в даних випадках є потрібною. І через те будучи, наприклад, там переконаним демократом, я абсолютно підтримую норму, яку запропонував Тарас Шамайда, бо інакше ми ніколи не позбудемося тієї всієї імперської спадщини, яка для нас закриває взагалі реальний світ, який існує, тому що ми не видаємо власну літературу, ми продовжуємо читати літературу імперії, ми продовжуємо читати переклади не українською мовою, продовжуємо читати лише ті переклади, які знову ж таки вважала за потрібне нам перекласти імперія. І очевидно, на якомусь етапі це потрібно зробити.

Тому коли ми попередньо це обговорювали, ми якраз і пішли на той компроміс, що ми залишили лише публічні бібліотеки, тому що ми чудово розуміємо, що люди, які хочуть користуватися заради покращення чи дослідження історії чи наукових знань, вони будуть мати таку можливість і це в жодний спосіб не обмежує свободи слова, свободи отримання інформації, бо доступ до цієї інформації в кожній науковій бібліотеці чи навчальній, чи науковій, чи в спеціалізованій, завжди, очевидно, буде. А цей крок, мені здається, потрібно зробити, тому що це, я ще раз кажу, серйозний крок з нашої деколонізації.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, значить, пане Тарас, давайте обмінємося. В принципі, слухна пропозиція Миколи Леонідовича щодо техніко-юридичного уточнення поняття "надання". Ми можемо зараз проголосувати просто прийняти оновлений висновок з техніко-юридичними уточненнями і це можна зробити в робочому порядку.

А у вас ще було зауваження яке?

ШАМАЙДА Т.А. Дивіться, ну те, що Тарас Шевченко по 36-му в частині статті 8.2.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, так.

ШАМАЙДА Т.А. Це дуже важлива норма насправді, яка говорить про те, що Держспоживслужба повинна контролювати дотримання умов книгарнями, яким надається субсидія. І важливо, щоб ця норма була працюючою, тому що ясно, що ні Інститут книги, ні Держкомтелерадіо не може бігати за всіма книгарнями по Україні і дивитися, чи у них там книжки українські чи російські, які там площі і так далі. Це функція Держспоживслужби, до якої могли би звертатися громадяни, які помітили порушення і так далі.

Тому тут питання в тому, коли записано, що в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів, це означає... Для чого це записано? Для того, щоб не було ситуації, коли Держспоживслужба скаже, що у нас немає конкретного механізму, як це робити, тому ми це робити не будемо. З одного боку, є закон дійсно рамковий, про який Тарас Шевченко сказав, але з іншого боку, ми повинні просто зважити, чи зможе Держспоживслужба без окремого погодження реально виконувати ці функції. Більше ці функції виконувати нікому. Тому важливо, щоб саме вона це робила.

Тому я не знаю, якщо пані Олександра Коваль, пан Тарас Шевченко вважають, з вилученням слів "в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів" Держспоживслужба зможе це робити ефективніше, я не заперечую. Але потрібна якась організація.

ПОТУРАЄВ М.Р. Там є проблема, пане Тарасе, якщо Мінекономіки каже, що вони згідно законодавства не можуть це зробити, в принципі це ж нормативка Держспоживслужби.

ШАМАЙДА Т.А. Ні, вони, навпаки, не кажуть, що вони не можуть. Вони кажуть, що вони можуть і так, що це зайвий документ. Правильно, Тарасе, я зрозумів?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, ні. Тарас сказав, що вони не можуть і послався на закон. Тарасе, де ви?

ШЕВЧЕНКО Т.С. Мінекономіки нам говорить, що вони не можуть ухвалити такий підзаконний акт. І зверну увагу, що мова іде про чинний закон, не про норму законопроекту, яку ми лише пропонуємо прийняти, да, а вже про діючу. І вони на виконання цієї норми говорять: ми її не виконаємо. Вона суперечить законам про держконтроль, тому ми не виконаємо. Ми не будемо розробляти і приймати підзаконний акт Кабміну. Це позиція Мінекономіки.

ШАМАЙДА Т.А. Тарасе, я правильно зрозумів, що вони не можуть розробити акт, але без цього акту вони можуть виконувати закон і контролювати ці книгарні, дотримання?

ШЕВЧЕНКО Т. С. Я розумію саме так. У нас тут є ще наші юристи, які з Мінекономіки в контактi. Пані Олено (*нерозбірливо*), підтвердите?

_____. Так. Всіх вітаю!

Да, саме так. Але ще хочу просто додати єдине, що Мінекономіки просить саме цей пункт 36-й статті 8.2 Закону "Про державний нагляд і контроль у сфері господарської діяльності" викласти в такій редакції, що

саме орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, здійснює державний нагляд і контроль за дотриманням у спеціалізованому магазині для торгівлі книгами і розповсюджувачем книговидавничої продукції, який отримав свідоцтво, про відповідність умов, визначених частиною другої статті 82 Закону про підтримку у порядку встановленому Законом про контроль та виключити положення щодо встановлення порядку контролю Кабінетом Міністрів.

Тобто тут мова саме іде про що? Що саме Мінекономіки буде здійснювати державний нагляд і контроль відповідно до Закону "Про державний нагляд і контроль у сфері господарської діяльності". От і все. Тобто не в порядку визначеному Кабміном, а відповідно до Закону "Про державний нагляд і контроль у сфері господарської діяльності". От і все.

ШАМАЙДА Т.А. А Мінекономіки чи Держспоживслужба?

_____. Ні, це зауваження Мінекономіки, висновок є. Вам в комітет направляли.

ШАМАЙДА Т.А. Ну я вважаю, що нормально, що такий текст. Тільки треба надіслати, якщо він не надісланий дослівно...

_____. Ні, він є у вас у комітеті, офіційно ми вам направляли.

ШАМАЙДА Т.А. Мені здається, що це...

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Олено, давайте ви нам його, будь ласка, продублюйте прямо от зараз.

_____. Звичайно, я його продублюю зараз...

ПОТУРАЄВ М.Р. Прямо зараз. Нам не треба ніяких офіційних листів...

ШАМАЙДА Т.А. У мене немає заперечень.

ПОТУРАЄВ М.Р. Просто текст, просто вордінг там.

_____. Так, я вашому секретаріату скидаю зараз. Так, працівникам секретаріату.

ПОТУРАЄВ М.Р. З цим ми, дякувати богу, розібралися.

Повертаємось до бібліотек.

Пані Оксана, будь ласка, вам слово.

БРУЙ О.М. Дякую. Я буквально кілька тез. Я хочу, щоб всі ви розуміли, що немає ніяких сумнівів у жодного з бібліотекарів, що цієї літератури не повинно бути в бібліотеках. Тобто це однозначно, щоб не трактувалося, що бібліотекарі думають інакше. Я тоді прошу, щоб іще раз уточнили для мене. Література. Якої літератури від якої періоду це стосується, можна проговорити чітко? Література, видана в Москві в 1956 році, вона сюди не підпадає, я правильно розумію?

ПОТУРАЄВ М.Р. Не підпадає. Радянська література не підпадає.

БРУЙ О.М. Тобто від моменту, коли створилась Російська Федерація...

В'ЯТРОВИЧ В.М. 1991 рік.

БРУЙ О.М. Ну це звісно ви як приймете, вам голосувати, але... Добре, я зрозуміла.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Оксано, знову-таки, як на мене, ключова проблема, дивіться, я не дуже думаю, що у вас великі черги в бібліотеках людей, які біжать читати Жуля Верна або Дюма...

БРУЙ О.М. Абсолютно ви праві.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...в російських перекладах. А головна проблема, яку я для себе зафіксував, це ризик втрати статусу через невідповідність фондів до "нормативки". Значить, ми це, я думаю, що розібрали зараз докладно. Ми з паном Тарасом, я думаю, що пояснили, що про це не йдеться. Тобто фонди ви зможете спокійно виводити по мірі надходження нових українських книжок, тобто формально юридично фонди всі у вас. Тільки не треба їх надавати в користування, яке саме по собі поняття буде уточнене відповідно до пропозицій Миколи Леонідовича Княжицького.

Колеги, я пропоную переходити до голосування. Спочатку нам треба проголосувати рішення про перегляд висновку. Отже, пропоную підтримати рішення про перегляд висновку комітету до проекту закону номер 9568. Хто за те, щоб переглянути висновок, прошу голосувати.

Потураєв - за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич - за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук - за.

ФЕДИНА С.Р. Федина - за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін - за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко - за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька - за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, прошу підтримати висновок, оновлений висновок комітету з врахуванням пропозиції Міністерства культури та інформаційної політики та Міністерства економіки України, а також з врахуванням пропозиції народного депутата Миколи Леонідовича Княжицького. Хто за таке...

ШАМАЙДА Т.А. А можна, Микито Руслановичу, пропозиція Княжицького про що це?

ПОТУРАЄВ М.Р. А це, що уточнення надання.

ШАМАЙДА Т. А. ... дійти до абонементу і?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це можна доопрацювати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я мав на увазі видавати за абонементом або для користування в читальних залах.

ШАМАЙДА Т.А. Це не звужить? Можливо є якісь інші форми, електронне там надання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Тарасе, у вас є цілий день, щоб уточнити з Миколою Леонідовичем і його помічниками це формулювання. Якщо не буде кращого, то можна залишити старе.

ШАМАЙДА Т.А. Добре, добре.

КРАВЧУК Є.М. А в мене питання. Ми зараз за основу і в цілому чи залишаємо за основу?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, за основу і в цілому нам треба.

ПОТУРАЄВ М.Р. Сенс був в тому, щоб цей закон пройшов за основу і в цілому. І це ми не перекреслимо.

Колеги, хто за рішення про прийняття оновленого висновку і рішення комітету прошу голосувати.

Потураєв – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято. Колеги, перше питання розглянули і я дякую всім, хто взяв участь в цій дискусії.

Переходимо, колеги, до другого питання, дуже важливе. Це питання про план відновлення України: роль і місце культурних та креативних індустрій як фактору розвитку людського капіталу у повоєнній Україні.

Я надаю одразу слово пані Євгенії Михайлівні Кравчук, потім, так би мовити, співдоповідь буде в пана Тараса Шевченка. Матеріали, я сподіваюсь, ви подивились, колеги. Євгенія Михайлівна все розповість, чому це важливо. Я повністю підтримую рішення комітету по цьому питанню. Будь ласка, Євгеніє Михайлівно, вам слово.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, в принципі, я погоджуюсь з тим листом, який підготували працівники секретаріату, щоб ми звернулись на віцепрем'єр-міністра, міністра економіки, пані Свириденко, щоб включили питання і розгляд про людський капітал і що, ми сподіваємось, так і буде, бо є вже певні позитивні сигнали, про які там більше Тарас Шевченко розкаже, але також щоб було детальніше прописано в розділі про малий і середній бізнес, тобто щоб ми бачили креативні індустрії, знову ж таки, як частину економіки. Чому це важливо, ну я думаю, що багато говорити не треба, бо ми всі розуміємо власне, що доступ до культурних послуг, доступ до креативних індустрій, ідентичність - це є якраз і частиною людського капіталу. Але щоб ми всі розуміли, про що йдеться. Це програма не про те, кому дадуть гроші от з цих 50 мільярдів, бо це швидше бачення, яке розробляє уряд і передає в Європейську комісію, які пріоритети, на чому ми базуємося, який розвиток

України. І очевидно, це ще буде і під час війни, і повоєнний розвиток. І нам як комітету важливо, щоб про культуру, про креативні індустрії точно пам'ятали і це було одним із базисів розвитку повоєнної України.

Але знову ж таки, щоб ми не плутали поняття, бо це не те кому дадуть 50 мільярдів і чи дадуть там Українському культурному фонду чи не дадуть, бо насправді ми прекрасно всі розуміємо, що абсолютно всі галузі соціальні, культурні фінансуються із грошей донорів, з грошей партнерів.

Але знову ж таки це має бути, ми бачили відкриті листи, очевидно, що ми їх підтримуємо. І ще процес не завершений, але вже розуміння, що в розділ "Людський капітал" питання культури буде внесено, він попередньо є.

Ну а про деталі я тоді попрошу пана Тараса Шевченка розповісти, а принагідно хочу подякувати заступниці Міністерки економіки пані Тетяні Бережній, яка буквально за кілька днів організувала таке обговорення, я взяла в ньому участь дуже коротко і це сталося так буквально, було дуже (*нерозбірливо*) для нього, і в розділі "Людський капітал" наше питання буде присутнє. В якій формі, тут, мабуть, уже Тарас хай розкаже.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка, пане Тарасе.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Так, дякую.

Підтверджую все, що сказала Євгенія, оскільки були останні дні спільно в цьому процесі. Дякую Міністерству економіки, які пішли назустріч, і справді в поточній редакції, це все ще проекти, які будуть доопрацьовуватися, обговорюватися, але станом на зараз у поточній версії культура є включена, вона представлена в блоці "Людський капітал" і як би в певній описовій частині, так і одним із пунктів плану. Хоч цей план це не, як вже Євгенія говорила, але ще раз наголошу, хоч план – це не план, де є пункти і гроші на його реалізацію, тим не менше, нам дуже важливо, щоб

культура була представлена, тим більше, коли називається план "Україна", який як би виглядає, як цілісний план розвитку України, а не лише вимоги як там по макрофіну, які Україна має виконати, щоб отримати чергові транші, то без культури це неможливо. Завдяки і зверненню і громадськості Мінекономіки пішло назустріч, культура додана.

Частина бізнесова, яка стосується малого і середнього бізнесу, як нам говорять, що креативні індустрії в першу чергу представлені там, але тут, звісно, буде не зайвим, якщо б і там також конкретні слова про креативні індустрії з'явилися. То за цей тиждень, от буквально за останні дні, справді відбулися суттєві зміни і Міністерство економіки, ще один позитив, буквально позавчора відкрило публічний збір пропозицій на своєму сайті від громадських організацій, і серед підпунктів, по яким збираються ці пропозиції, є підпункт культури, що також означає, що Міністерство економіки бачить культуру як складову цього плану. Це ще процес, який буде тривати певний час.

До речі, я бачу, що Тетяна Бережна також підключилася на наше засідання, тому можна і їй ставити запитання чи можливо вона захоче уточнити і щось додати від себе.

ПОТУРАЄВ М.Р. І ми дуже дякуємо пані Тетяні, що вона знайшла час до нас доєднатися. Дуже дякуємо, що ви відгукнутися на наше прохання звернути увагу на наші проблеми. І будь ласка, пані Тетяно, вам слово.

БЕРЕЖНА Т.В. Дякую. Рада бути на вашому комітеті. Доброго дня всім. Я, на жаль, не чула, що говорила Євгенія, бо я трошки пізніше приєдналася. В принципі, можливо, я повторюсь, але я скажу найголовніше, що коли ми працюємо над розділом "Людський капітал" в плані України, за розділ "Людський капітал" відповідаю в Мінекономіки я. Ми повинні розуміти, що кожен пункт плану, який там буде написаний, повинен привести до економічного розвитку й економічного зростання нашої

держави. Це є чіткі вимоги від наших європейських колег, які спільно з нами працюють над планом. І я хочу вам сказати, що вони кожен наш крок, кожную нашу дію, кожен наш наратив вони вивіряють, чи дійсно є така відповідність.

І коли ми говоримо саме про культуру, то я особисто переконана, що розвиток цієї сфери має дуже великий вплив на економіку. І ми коли працювали над наративами в цьому контексті, ми мали показати, наскільки ті культурні заходи, які будуть сприяти єднанню населення, стійкості населення, будуть врешті решт допомагати людському капіталу досягати певних економічних цілей і сприяти економічному зростанню.

Тому це не так просто, знаєте, написати, що ми хочемо, щоб культура в Україні процвітала і розвивалася, і вписати його в цей план. Має бути дуже-дуже чіткий зв'язок. І я дуже дякую і Тарасу Шевченку, і Євгенії Кравчук за те, що ми так гарно попрацювали останніми днями і вписали, я не можу сказати в план, тому що він ще в процесі, він розробляється, але знайшли ті речі, які дійсно, вибачте за слово, мечаться з загальним планом.

І знову ж таки, так, Тарас сказав, що є відкрите обговорення, відкрита форма для подачі пропозицій. Ми дуже просимо вас також долучатися і ті організації, які, можливо, мають що сказати. У нас, наприклад, були також консультації, скажімо, з гендерною уповноваженою уряду – Катериною Левченко. Додали туди ще й гендерні моменти у відбудові, які сприятимуть економічному розвитку. Тому все, що є в цій рамці, ми готові чути, готові включати і дякуємо за співпрацю.

Ми звичайно ж розуміємо, що є певні проблеми в комунікації, не все було гарно прокомуніковано. Але я надіюсь, що це проблеми, які стосувалися тільки цього моменту, далі ми відкриті до співпраці і до ваших коментарів і побажань.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, чи є запитання до Євгенії Михайлівни, пана Тараса, пані Тетяни? Якщо таких немає, то, Євгеніє Михайлівно, будь ласка,

два слова про те, що, власне, просто під стенограму, яке рішення ви пропонуєте прийняти. І будемо його підтримувати.

КРАВЧУК Є.М. Ми насправді вже підготували це звернення від комітету, тому пропоную, щоб ми надіслали.

І тут просто ще раз хочу пояснити, що пані Тетяна відповідає саме за цей розділ "Людський капітал" і там, очевидно, ми сподіваємося, що все буде гаразд і там це питання культури залишиться. А ось розділ, який стосується малого і середнього бізнесу, ним займається інший заступник – пан Соколов. І як на мене, ми все одно маємо говорити про те, що креативні індустрії – це важлива частина розвитку малого і середнього бізнесу, тому давайте там, як це в листі є, це і залишимо.

А пані Тетяні подякуємо за відкритість і співпрацю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, давайте подякуємо офіційно від комітету пані Тетяні і підтримаємо комітетом звернення, яке підготоване від нашого комітету.

Колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Хто проти? Хто утримався? Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Пані Тетяно, ще раз вам дякую.

БЕРЕЖНА Т.В. І я вам дякую. Гарного дня!

ПОТУРАЄВ М.Р. До побачення!

Але пана Тараса ми не відпускаємо.

Переходимо до питання третього, яке йде у нас четвертим. Це про звернення виконавчого директора Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики "Червона рута" щодо сприяння у проведенні відбіркових конкурсів XVII Всеукраїнського фестивалю "Червона рута".

Я думаю, що може Володимир Михайлович В'ятрович спочатку прокоментує, потім надамо слово пану Мирославу Мельнику, потім пану Тарасу Шевченку.

Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Та ні, я не просив коментарів. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Одразу пану Мирославу.

Пане Мирославе, ми дуже раді вас бачити. Дякую, що знайшли час і завітали до нас.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Крім того, що я давній шанувальник фестивалю "Червона рута" з першого, з юних літ, мені особливо немає що додати, так що дай боже, щоб була можливість вам сприяти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тут у нас у всіх спільні певні спогади. І я пам'ятаю, що для мене відкриття української культури, не тієї офіційної радянської, почалося саме з фестивалю "Червона рута" у тоді ще Дніпропетровську. І я був на концерті. І я пам'ятаю, який це був просто для мене дійсно переворот свідомості, що я несподівано для себе, ну, в сенсі, я вже до того слухав плівки "Братів Гадюкіних", але просто фестиваль дійсно я пам'ятаю в моєму русифікованому місті шалений абсолютно успіх, це був такий повний блокбастер, люди там набилися як тільки могли. І це одне з дійсно моїх таких юнацьких дуже яскравих вражень, коли я побачив, наскільки українська культура (я перепрошую!) модна, різнобарвна, сучасна, крута, хуліганська в хорошому сенсі слова. Коротше, я теж давній фан.

Пане Мирославе, будь ласка, вам слово.

МЕЛЬНИК М. Я скажу, що назва фестивалю, вона звичайно досить така необ'ємна, необширна, тому що насправді це механізм формування свідомості нації, розумієте більш глибоко це все. І 1989 рік - це Радянський Союз, самі розумієте, фестиваль зі статусом україномовний, некомерційний і так далі. І те, що там відбувалося. І вже 1991 рік, коли ми проводили в Запоріжжі, а наше завдання було не тільки ж проводити його на Заході України, він пішов на Схід власне для чого? Завдання серйозне - формування власне цієї свідомості національної в російськомовних регіонах. І думаю, що ми з цим справились. 1991 рік, Запоріжжя, це ГКЧП взагалі було на хвилиночку. Трошки ми маємо досвід от власне в таких умовах складних це робити. І Запоріжжя, Донецьк, далі Дніпропетровськ ви згадали, дійсно.

І дуже важливо - це Крим, 1995 рік. Щоб ви знали, що в 1995 році ми проводили там два тижні в Криму, Севастополь, Сімферополь - великі

концерти, заходи різноманітні, кримські музиканти, рок-музиканти. І тоді, в 1995 році, Міністерство культури не дало жодної копійки. І ми теж маємо досвід, уміємо самим вижити в складних ситуаціях. Але це показник того, ну фактично згоджуємося всі, що ну зараз ситуація - це все наслідки тих всіх років і багато дуже було упущень. Ну я не буду про це казати, ми всі це знаємо.

Зараз що дуже важливо? Я їжджу по регіонах і бачу, що відбувається. Насправді в середовищі молоді, ну 15-16-17 років, там декілька років пройде, вони вже повнолітні, вони знову ж таки під впливом російськомовної культури. Це стосується особливо тих напрямків там масової музики, вони дуже швидко проникають в свідомість, швидше ніж там читання книжок, наприклад, чи осмислений перегляд фільмів. Це такий час у нас зараз. Тому очевидно, що мають бути якісь засоби дуже дієві контрпропаганди. І думаємо, що ці жанри, які присутні у нас у фестивалі на конкурсах, вони дуже цьому будуть сприяти. Ну, наприклад, крім рок-музики, це акустична музика, бардівська пісня, безумовно. Це тексти. І воно дуже добре впливає на свідомість.

І ще я хочу зазначити, що наших переможців фестивалів попередніх років дуже багато на фронті. І дуже теж погано, що деяких з них уже немає з нами. Останній, хто пішов від нас, це Данило Подибайло, це лауреат в жанрі акустичної музики, бард із Маріуполя. Царство небесне. І слава Героям.

Ну зараз ми що? Ми вичікували ці роки, оці декілька років, бо розуміли, що можливо тут не на часі музика і це все. Але бачимо, що затяжний характер це все набуває, війна, і нам треба думати, щоб те покоління, яке зараз уже доходить до свідомості, яке стає повнолітнім уже, далі воно включається в роботу державотворення, щоб вони були так само усвідомлені цією ідеєю національною. Значить, думаю, що варто нашу роботу продовжити після такої перерви і на 2024 рік ми запланували проведення обласних відбіркових конкурсів фестивалю. Тобто це ми звертаємось з листами до державних установ з проханням підтримати і тут скоріше всього,

наскільки там якісь дуже великі кошти це, тобто використати можливість, цей ресурс тих закладів, які на місцях є, ну і наприклад, Міносвіти має там якийсь вплив на місцеві обласні там департаменти освіти, які мають у своїй структурі зали культури, має якесь обладнання. Тобто ми таким чином, щоб не бути якимось тягарем фінансовим для бюджету, щоб все-таки роботу свою провести. Єдине те, щоб ми б хотіли, щоб цей захід всеукраїнський, щоб він був внесений в план роботи особливо цих ключових міністерств культури, освіти, молоді, бо вони прямо-таки працюють з контингентом, який ми охоплюємо, молодіжний.

Також дуже важливо – це інформаційна політика. Знаєте, у нас є в архівах колосальний запис тих же самих "Братів Гадюкіних" і Скрябіна, Руслани, різних музикантів, які могли би бути присутні на телеканалах, радіостанціях. Ну бачите, ми всі в ті часи самі розміщували і самі сплачували за те, щоб це було в ефірі всіх телеканалів. І хотілось би зараз дуже важливо це анонсування заходу, щоб ролики можна було робити, щоб вони пішли як соціальна реклама, бо дійсно немає жодних вступних внесків, вхід вільний, тобто некомерційний цей захід, розумієте, щоб держава під'єдналась також до наших зусиль. І все, що з цим пов'язано. Тобто інформація має іти, і ролики анонсувати, і висвітлення під час заходів і звичайно ж, можливо ретроспектива "Червоної рути" всіх років, те, що в нас є, змонтовані записи гарні, я вже не кажу про те, що в нас є у супроводі Національного симфонічного оркестру зроблений симфонічний Івасюк. 18 пісень зроблено так на рівні так, як в американських мюзиклах зроблено, якісно, з хорами, з солістами. Ну чого ж воно не іде? Розумієте, воно десь там у нас в архіві є. Ну що ж це, весь час добиватись, ходити і казати, що знаєте, от у нас воно є. Так, ми з листами звертались, але зараз поки бачите, така ситуація. Треба під'єднуватися разом.

Ми, наприклад, в наступному році 6-7 квітня в Жовтневому палаці робимо вже такий концерт з Національним симфонічним оркестром, разом з Національною філармонією і разом у співпраці з Івасюком. І ми би хотіли,

щоб все це пішло в ефір і навіть те, що є вже в записах, і нове, що буде проводитися. І також от вже з 9 березня розпочинаються ці конкурси обласні. Їх буде 25, 24 обласних центри плюс Київ (місто). І звичайно, що ми вже зв'язувались з Харковом. Ті області, які складні, де воєнні дії ідуть – Херсон, Запоріжжя, тобто ми розуміємо це все і в таких умовах будемо шукати можливість десь в укриттях, десь в метро, але це реально. І та кількість виконавців, яка у нас присутня на конкурсах, це близько 3-4 тисяч конкурсантів. Охоплюється 5 основних жанрів масової музики: український аутентичний фольклор, акустична музика, бардівська пісня, рок, популярна і сучасна танцювальна, хіп-хоп – оці всі культури, де є начитка тексту. Теж вона молодіжна і дуже добре чіпляє, щоб ми мали альтернативу україномовну і воно слухалося всюди: на радіостанціях, на телеканалах, щоб це була така робота інформаційна. Ну от власне те, що я скажу.

Все далі, це все можна робити, тільки треба, щоб воно документально десь було, щоб навіть десь воно було внесено в плані роботи і взагалі в діяльності цих структур, щоб ми могли далі співпрацювати, щоб самостійно ми це не робили і воно не виходило на поверхню, бо тоді ж який сенс проводити його, щоб воно десь в замкненому просторі було, знаєте, між своїми і все? Ну, це дуже важливо. Така думка наша фестивалю "Червона рута". І ми б хотіли і своїми зусиллями прискорити нашу перемогу. Це дуже важливо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, проект рішення наданий, воно фактично в розрізі того, що ми підтримуємо звернення керівництва фестивалю "Червона рута" і відповідно підготуємо і спрямуємо до всіх необхідних суб'єктів звернення від нашого комітету, колективні комітетські звернення, з проханням підтримати пропозиції фестивалю.

Пане Тарас Шевченко, будь ласка. Пане Тарасе!

ШЕВЧЕНКО Т.С. Перепрошую, трошки звук... Дякую за надане слово.

Міністерство безперечно підтримує фестиваль "Червона рута" як надзвичайно важливий. Я коротко по суті, по кільком позиціям, по яким маю, що доповнити щось позитивного, а по чомусь щось не все можемо, на жаль. зробити, що хотілося б зробити.

Перше, з тим, з чим складно, це прохання фестивалю про те, щоб ми включили фестиваль до нашого власного плану заходів і виділяли кошти напряму з Міністерства культури та інформаційної політики. Тут, на жаль, як мені повідомляють мої колеги, що міністерство в план заходів включає лише ті заходи, які визначені указами, постановами або є власними заходами самого міністерства. І передбачити кошти напряму з бюджету міністерству неможливо. Разом з тим, є можливість звертатися до Українського культурного фонду, який власне і передбачався як фонд для фінансування заходів культури, прямо зараз, сьогодні УКФ буде анонсувати новий конкурсний сезон на наступний рік.

Наступне. Ми зверталися також з проханням до Міносвіти підтримати фестиваль, як і звучало в контексті зокрема надання приміщень для відбіркових, поки що не отримали відповіді від міністерства. Ми зверталися до всіх обласних адміністрацій з проханням підтримати "Червону руту".

І станом на вчора отримали відповіді від трьох обласних адміністрацій. Це зокрема від Київської обласної, яка написала, що вона включить до свого плану роботи Департаменту культури та туризму на 2024 рік згідно з зазначеним графіком на листопад 2024 року і надасть інформаційну підтримку. Від Сумської обласної адміністрації про те, що вона сприятиме підготовці та проведенню в 2024 році обласного відбіркового конкурсу по "Червоній руті". Від Івано-Франківської державної адміністрації, третьої, яка також написала, що сприятиме в організації, однак зазначили, що фінансово підтримати можливості немає.

Також було прохання до поширення, щоб Держкомтелерадіо доручили через Суспільне мовлення поширювати інформацію. Ми розуміємо, що доручення Суспільному мовленню ми надавати не можемо, але попросити як

напрямку фестиваль, так і ми звичайно можемо, і я думаю, що функція Суспільного мовника точно включає підтримку таких важливих культурних проєктів. Тому комунікаційно, інформаційно, звісно, будемо підтримувати і впевнений, що Національна суспільна телерадіокомпанія також до цього долучиться.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Тарасе.

Ну я думаю, що зрозуміло, колеги, ну звичайно, що перелік звернень буде уточнений, але вочевидь ми маємо звернутися як до Міністерства освіти, так і до Комітету з питань освіти і науки, до Комітету з питань молоді і спорту і до міністерства. Чому? Тому що я знаю, що вони зараз роблять за зразком УКФ фонд і теж буде фонд, такий як УКФ. І, до речі, туди, наскільки мені відомо, попередньо є згода від ЮНІСЕФ спрямувати певні гроші, вони в тому зацікавлені, в підтримці української молоді, саме на молодіжні проєкти, а вочевидь фестиваль "Червона рута" це фестиваль не молодіжний, але фестиваль, звичайно, що, в першу чергу, який є подією для нових поколінь українців, як свого часу для нас він був, коли ми були молодшими.

Тому, в принципі, можемо звернутись також до всіх ОВА або порадимось з паном Тарасом, якщо вони вже звернулись, то може в цьому немає такої потреби. Я так думаю, що приблизно коло ми розуміємо, якщо переглянемо, то тільки в бік розширення.

Колеги, хто за те, щоб підтримати звернення фестивалю "Червона рута" і спрямувати відповідні звернення на підтримку їхніх пропозицій прошу голосувати і прошу звичайно підтримати. Хто за?

Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Так, пані Тетяна – за.

Колеги, хто проти, хто утримався? Я думаю, що таких немає. Рішення це прийнято. Дякую.

Пане Мирославе, ми були раді вас бачити і сподіваємось, що спільними зусиллями ми забезпечимо все те, що ви плануєте в наступному році. Дякуємо ще раз за те, що приєднались. Гарного дня! Спільно до перемоги! До побачення.

Колеги, переходимо до останнього питання в нашому порядку денному. Це питання про ситуацію в Центрі Леся Курбаса. Значить, ну так наче там вже колись звертався до мене Центр Курбаса і наче ми там ситуацію стабілізували, але от зараз до pana Андрія Бобляха надійшли відповідні звернення. Тоді, я думаю, пане Андрію, спочатку вам слово і тоді ви скажете потім, хто ще нам розповість про наявну ситуацію там.

Будь ласка, пане Андрію, вам слово.

БОБЛЯХ А.Р. Доброго дня всім колегам, всім присутнім. Микито Руслановичу, я тут, в принципі, мало що можу сказати, тому що є запитання не в мене, а в Центру Курбаса. Насправді там дуже дивна ситуація, якщо ви в довідці читали про це, то там все зрозуміло, це я до колег звертаюсь.

Тепер давайте послухаємо представників Центру Курбаса, хто тут є присутній, і після того вже поговоримо. Дякую.

І я ще прошу вибачення, хотілося б бачити, звісно, Ростислава Карандеєва, тому що він тут згадується неодноразово в зверненні до нашого комітету. Але оскільки є Тарас Шевченко, то щоб він відреагував на це звернення також.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте, Андрію Ростиславовичу, таким чином зробимо: зараз всіх послухаємо, хто є. Якщо ми з вами побачимо і з колегами побачимо, що треба все ж таки це питання ще раз розглянути за присутності тимчасово виконуючого обов'язки міністра, то на наступне засідання комітету ще повернемося до цього. А зараз, так би мовити, зайдемо в розгляд цього питання.

Я бачу, що з нами має бути Неллі Миколаївна Корнієнко – виконувачка обов'язків генеральної директорки Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса, бачу, що вона є. Пані Неллі Миколаївно, будь ласочка, вам слово. Тільки треба вам мікрофончик увімкнути.

КОРНІЄНКО Л.М. Увімкнули?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, добре. Все, ми тепер вас чуємо. Будь ласка, вам слово.

КОРНІЄНКО Л.М. Дякую. Ну, шановні колеги, ми щиро цінуємо вашу зацікавленість проблемами Центру Курбаса, бо така комунікація надважлива для креативного діалогу, зрозуміла річ.

З проблемами ви мали можливість ознайомитись з нашої довідки або, як ми її назвали, "неформальний прес-реліз", там 7 сторінок, але там фактори презентативні. Здобутки та їх оцінки незалежними експертами, хай коротко, теж є в нашій довідці. Я піду просто буквально по пунктах, щоб зекономити час. Перше про здобутки центру і потім далі, що з цього витікає.

Перше. Вважаю головним здобутком саме створення власне центру як інноваційної установи незалежної України та його ефективного існування впродовж майже 30 років. Хочу таку репліку вбік маленьку. Лесь Танюк, який був ініціатором і вивів Курбаса в світовий контекст, і я, яка приєдналася

до цієї ідеї, ми служили цій ідеї вдвох 120 років (його 60 і моїх 60). Ну, це так, репліка вбік. Це наш вибір.

Окремо хочу наголосити, що ми єдині серед установ науково-дослідних, під урядом які знаходяться, і це введено в статут, окрім прикладних, ведуть фундаментальні дослідження. Науковий вісник "Курбасівські читання", хочу показати, не знаю, чи це буде видно. Ось "Курбасівські читання", останній наш номер про ідентифікацію національну, про Курбаса і про війну. Цей вісник будується на фундаментальних переважно дослідженнях передовсім і його регулярно "набиває", нам це дуже приємно, Бібліотека Конгресу США і європейських столиць.

Друге, про що хочу сказати, серед інноваційних здобутків в науці назву принципівими. Центр ініціював новий напрям у гуманітарній науці, а саме: синергетику художньої культури, присвятивши новому напрямку чотири монографії, ряд статей (багато статей) та теоретичних майстер-класів в Україні та за її межами. Вважаю, що така висока оцінка, яка була нам надана європейською інституцією, категорія А, і тоді, коли нам прислали це, вірніше, в Міністерство освіти і науки, в Міністерство культури, ми були взагалі єдині в Україні, яка одержали категорію А. Потім у зв'язку з фінансовими проблемами, як я розумію, в категорію А ввели ще кілька інституцій, тому що європейська інтерпретація рекомендувала окремий рядок в бюджеті саме для Центру Курбаса. Потім категорія А, коли до неї було приєднано ще кілька установ, 2 чи 3, наша версія українська, тобто розширене фінансування потрібне для таких установ. Ну це так.

Тепер хочу наголосити на актуальному в науці зараз запиті. Запит на новий діалог природничих і гуманітарних наук. Це періодично відбувається, так би мовити, у світовому науковому товаристві, зараз така само кульмінація цього запиту. І наш центр якраз упереджувально працює в цьому режимі. Тобто ми пропонуємо нові методології на базі от такого діалогу внутрішнього, ми виходимо навіть в зону фізики, біології, квантових матерій,

у нас є вже дослідження серйозні, якими зацікавилися в Європі, нас підтримують кілька європейських країн.

Саме зараз, у цьому місяці, в листопаді ... *(нерозбірливо)* академії мистецтв і Франції Центр бере участь з доповіддю на Міжнародній конференції по Україні ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Мені здається, що там є проблеми зі зв'язком, так?

Колеги, тоді давайте почекаємо, поки відновиться зв'язок у Неллі Миколаївни.

Пан Тарас Шевченко, що ви можете з цього приводу прокоментувати, якщо можете?

ШЕВЧЕНКО Т.С. Чесно кажучи, я по цьому питанню мало що можу прокоментувати. Наскільки мені відомо, ніяких юридичних дій, листів чи оголошень з боку міністерства нічого по Центру Курбаса не було.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, тоді давайте так. Я все ж таки хотів би, щоб у нас був трохи час після засідання комітету для обговорення поправок до Закону про релігійні організації і свободу совісті. Оскільки зв'язок перервався з Центром Курбаса.

БОБЛЯХ А.Р. Микито Руслановичу, я прошу вибачення, буквально вже зараз підключається.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, підключається.

БОБЛЯХ А.Р. І я попрошу, щоб одразу почали з проблематики, напевно, щоб всі почули...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, так, дякую, пане Андрію.

БОБЛЯХ А.Р. Пані Неллі, вас не чути, це по-перше. А по-друге, прошу вибачення, а можна відразу з проблематики почати, щоб кворум залишився, колеги були і почули, яка у вас проблема взагалі.

КОРНІЄНКО Н.М. Ви знаєте, проблем декілька: є стратегічні і є, так би мовити, тактичні і ситуативні проблеми. Якщо говорити, а я хотіла би з вами поділитися, з комітетом, стратегічною проблемою.

Перша стратегічна проблема, вона ж і перспектива однозначно, це створення законодавчої бази для інновацій в гуманітарній сфері і для гуманітарних інноваційних установ – це дуже і дуже, і дуже важливо. За 30 років, коли весь світ, так би мовити, так чи так орієнтується на інновації, ми навіть законодавчу базу не створили. А це важливо ще й тому, що якщо ми створимо таку базу, то це розширить сегмент інновацій в державі, починаючи з управлінських систем. А це, так би мовити, стратегічно.

Далі по вищезазначеним, не працює для нас, для Центру Курбаса, не працює Закон про установи культури з національним статусом, а саме центр, який з 2007 року перебуває в цьому статусі, має увійти в перелік, цитую, "національних закладів культури, яким надається підтримки держави в якості надбавки". Ну, термін сумний, але тим не менше так в законі сказано. Ми розуміємо, що зараз, яка ситуація, ми все абсолютно розуміємо. Але зарплата художника в 6 тисяч 300, мені здається, трошки, мені, наприклад, соромно за це. Я вже не кажу, на фоні яких зарплат це відбувається.

І безпекова ситуація. Оці нинішні "постріли", як ми дозволили собі назвати, замах на центр з боку т.в.о. Міністра культури, це дуже показові аргументи, але я не знаю реального від неї захисту, тому що це напевно має бути стан суспільства такий: його зрілість, сумління, патріотизм – це воно по суті має визначати цінності, які ми маємо захищати

Що ж безпосередньо до ситуативного начала, тобто міністр викликав до себе бухгалтера і попросив її попередити мене (не знаю, чому така дивна

ситуація) про те, що до кінця місяця має змінитись гендиректор Центру Курбаса. Ну, поза, так би мовити, сумлінням чи не сумлінням міністра, я вважаю, що просто треба повернутися до закону. Закон пише, що призначати керівників установ має виключно міністр. Виконуючий обов'язки міністра не має такого права, хоча він має право призначити конкурс, але підписувати призначення має теж "повний" міністр що називається. Ми ознайомлені з усіма законами з цього приводу, в тому числі з Законом про внесення змін до деяких законів України щодо функцій, зрозуміло яких. І в цьому ж законі на час воєнного стану міністр, не в.о. міністра може призначити тимчасового гендиректора з тим, щоб після війни провести конкурс.

От ми і хотіли б, щоб Міністерство культури увійшло в зону закону просто, якщо так говорити коротко і не про все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Так, колеги, у мене така пропозиція до пана Тараса Шевченка. Пане Тарасе, будь ласка, вам наш секретаріат надасть всі матеріали, які надійшли до комітету. Я просив би вас їх передати на ознайомленню пану Ростиславу Карандеєву, і ми на наступному засіданні комітету повернемося до розгляду цього питання, щоб Ростислав Володимирович міг по суті прокоментувати ті питання, які постають із звернень Центру Курбаса до нашого комітету і тоді будемо приймати рішення. І я тоді думаю, що це не потребує голосування.

Я прошу пана Андрія Бобляха. Андрію Ростиславовичу, будь ласка, разом з секретаріатом підготуйте від імені комітету звернення до Ростислава Володимировича Карандеєва, щоб вони розглянули ті матеріали, які до нас надійшли. І відповідно, що ми будемо розглядати на наступному засіданні це питання.

Пане Тарасе, будь ласка, ви хотіли щось сказати.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Так, якщо можна, дуже коротко. Ми з радістю розглянемо ці пропозиції від Центру Курбаса. І взагалі згодні, що сфера закладів культури, і національних і взагалі, потребує вдосконалень.

Я лише теж закликаю, щоб Центр Курбаса надсилав свої пропозиції і міністерству, точніше, навіть в першу чергу міністерству, а не депутатам. Бо наскільки мені відомо, міністерство жодних пропозицій від Центру Курбаса не отримувало.

ПОТУРАЄВ М.Р. Бачите, пане Тарасе, Неллі Миколаївна каже, що була якась комунікація.

_____. Неофіційна розмова.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, неофіційна, яка стурбувала як керівництво Центру Курбаса, так і працівників Центру Курбаса. Я думаю, що це проблема комунікації.

Давайте ми будемо тут всі займати позицію зважену і відповідальну, щоб не вийшло так, як вийшло свого часу з Центром Довженко, і спробуємо цю всю ситуацію розв'язати і дати перспективу Центру Курбаса таким чином, щоб цей центр, який є безперечно, безперечно загальноукраїнським надбанням і дуже важливою інституцією української культури, щоб він продовжив своє функціонування таким чином, щоб наші здобутки в цій галузі тільки збільшувалися, а ніяк не зменшились.

Колеги, на цьому тоді засідання комітету я оголошую закритим. Я прошу залишитися тих, щоб я побачив, власне, Андрій Ростиславович, Ірина Мирославівна, Микола Леонідович, Володимир Михайлович, Софія Романівна, якщо вона може. Євгенія Михайлівна обіцяла повернутися.

В принципі, колеги депутати, всі, хто зацікавлений в обговоренні поправок до Закону про релігійні організації, будь ласка, залишайтеся і наші

помічники, і представники секретаріату, які цим опікуються, будь ласка, теж залишаються.

Всім решті я дякую, колеги, за те, що взяли участь у засіданні.